

841M

סדר י
עו"ק מס' 1 סחור 2
28 דפים

מטינוגרמה

✓

פרוטוקול
ישיבת הועדה לעתיישובות
י"ח באדר א' תשל"ג - 20.2.73

נכחו השרים: י. גלילי - יו"ר, ח. גבתי, ס. חזני, נ. פלד, ס. קול, ז. שרף.
נעדרו השרים: א. אבן, ס. דיין, פ. ספיר (בחו"ל).

נכחו חברי הנהלת הסוכנות היהודית: ר. וויץ, י. צור, ס. קרונה, א. שנקר.
נעדרו חברי הנהלת הסוכנות היהודית: א.ל. דולצין, ל.א. פינקוס, ע. שפירא.

משתתפים נוספים:

מסעם הממשלה:	ש. אבני	-	משרד השיכון
	י. ארקין	-	משרד האוצר
	אלוף ש. גזית	-	משרד הבטחון
	א. עזריהו	-	לשכת השר גלילי
	י. שגיא	-	לשכת השר גלילי
	ס. ששון	-	משרד החוץ

מסעם הסוכנות היהודית: י. אדמוני, י. יליף.
א. ליסנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום:	הת/15. האגף לבניה כפרית	עמ' 2
	הת/16. חקציב להחנחלויות לשנת הכספים 1973	עמ' 4
	הת/17. תכנית לפיתוח אזרחי במרחב שלמה - תיקון החלטה	עמ' 27

רשמה: מלכה טרלו

אני פותח את הישיבה.

היו"ר השר י. גלילי:

האגף לבנייה כפרית הת-15

בפתח הישיבה אני רוצה לומר ששר השיכון

היו"ר השר י. גלילי:

וראש האגף לבנייה כפרית, מגישים לנו

שי יקר, והוא ספר הישובים החדשים. אני רוצה לברך את משרד השיכון

וביחוד את אנשי האגף לבנייה כפרית, על סיכום פעלם במשך חמש השנים

מאז הוקם האגף, על שזכה להגיש מאזן עשיר כזה של עשייה, של בנייה

ממש. זו תופעה מרנינה לראות את הבנינים בצמיחה בכל הישובים החדשים,

את ההשתפרות שחלה בתכנון המבנים, בסיכום וגם בקצב הקמתם.

מר אבני יאמר דברים אחדים על סיכום

פעלו של האגף.

תודה ליו"ר על הברכות.

מר ש. אבני:

מספר מלים על הספר.

המטרה היסודית היתה למטרות מקצועיות,

כלומר: לרכז את המלאי התכנוני וליצור אפשרות לעקוב אחר ההתפתחות

גם התכנונית וגם הבצועית. מעל לכל תכנית יש דף שיאפשר לאלה העוסקים

בכך, לעדכן את ההתפתחות והמשך הבצוע כל שנה. במקורו זה אוגדן שניתן

להחלפת דף או תוספת.

נתנו פה על קצה המזלג על כל ישוב את

התכנית הכללית וצילומים של האובייקטים העיקריים, עם מלות הסבר

מה שעשינו באיזור וביושבים. הספר כולל את הישובים שהגיעו

לכלל בצוע ממש בשנת תקציב זו. יש מספר ישובים שלא התחילו בבצועם,

הם אינם מופיעים פה.

הספר הוגדר כשומר ע"י שלטונות הבטחון

ואנחנו מבקשים להתייחס לחומר בתור שכזה.

לגבי הסיכום של פעולות האגף, חמש שנות

קיום האגף במשרד השיכון זהות עם הפעילות הענפה של ההתנחלות מאז
מלחמת ששת הימים. אנחנו השנה עוברים 50 ישובים שרובם ככולם מעבר
לקו הירוק. חלק קטן, 8 - 10 ישובים, בתוך התחום של הקו הירוק
הם ישובים חדשים. עם תקציב 1973 נגיע ל-61 ישובים, עם השקעה של
קרוב ל-350 מיליון ל"י, כאשר 250 מיליון הם מהתחלת הפעולה ועד
גמר שנת תקציב 1972; ובתקציב 1973 התכנית סוכמה עם האוצר.
ועדת הכספים עוד לא החליטה, אבל התכנית שלנו היא ל-88 מיליון ל"י.
נוסף לזה 150 יחידות דיור מתקציב של ישובי שיכון עולים.

ב-61 הישובים יהיו עד סוף שנת התקציב

1973, 2585 יחידות דיור תקניות, כפי שמקובל במושב ובקיבוץ.
789 חדרים נוספים, זה בעיקר בישובים שהתחלה שלהם היתה האחזות
ובנינו את הגרעין הראשוני כיחידת חדר. עם אזורי הישובים האלה, הם
מצטרפים למערך הדיור. כמו-כן זה כולל 425 מוסדות ציבור למיניהם.
אנחנו עושים כל מאמץ שהבנייה בישובים האלה, נוסף לרעיון שהם
יהיו יפים וטובים, תהיה בסטנדרט הכי גבוה המקובל בבנייה ציבורית
של משרד השיכון.

הבנייה ברובה בטחונית, מותאמת לתנאי

האיזור מבחינת ביסוס טופוגרפי ואקלים. בכמה איזורים אקוטיים, אם
זה בצפון הרמה או בגוש עציון, מתקנים הסקה מרכזית; ואילו בערבה
ובבקעת הירדן עושים מיזוג.

20.2.73

מ"ר ש. אבני

יש הרבה שותפים למפעל. יש שיתוף פעולה

מלא, כולל התנועות ההתיישבותיות עצמן.

בדרך כלל נושאי ההתיישבות הם די שמרניים

השר ז. שרף:

בתחום הבנייה.

האגף לבנייה כפרית הוא מכשיר חשוב בידי

משרד השיכון. היו"ר כבר ציין, שהקמת גיתית בפחות משלושה חודשים מהחלטת הממשלה ועד לגמר חדר האוכל, הוא הישג גדול. זו תרומה נוספת.

אני רוצה לשאול שתי שאלות.

היו"ר השר י. גלילי:

1. מה מצב העבודות בכל הנוגע למקלטים

בישובי רמת הגולן?

2. מה המצב בנושא ריצוף וחימום המקלטים?

בשאלה הראשונה שעוררת, אנחנו מטפלים;

מ"ר ש. אבני:

בשאלה השנייה איננו מטפלים, זה לא שייך

לשטח טפולנו.

לגבי המקלטים ברמת הגולן, למעשה המקלטים

שאנחנו בונים נעשים ביחד עם הבנייה. בדרך כלל נגמרים המקלטים עוד

לפני גמר הבנייה. המדובר בבתים מאוכלסים. בשלבי בנייה יש עוד

יחידות דיור עם מקלטים שחלקם גמורים מראש וחלקם ייגמר כאשר תיגמר

הבנייה. לא יהיה אכלוס בתים ללא מקלט. לאחרונה נתבקשנו ע"י צה"ל

להוסיף ארבעה מקלטים, והם נמצאים בשלבי בצוע.

התל 16. תקציב להתנחלויות לשנת הכספים 1973/4

ב-24.10.72, כאשר עמדנו במהלך של דיונים

היו"ר השר י. גלילי:

20.2.73

הילר האלי

עם שר האוצר על תקציב ההתיישבות החדשה לשנת 1973/4, הצענו בוועדה שננהל את המו"מ עם שר האוצר, וגבתי ואני הוסמכנו לקבוע את סדר העדיפויות של הישובים שהוקמו מתוך רשימה שהיתה לפנינו. היתה לנו החלטה על שלושה ישובים: מחולה ב', פצאל ב', וישוב שלישי בפתחת רפיח שלשעבר קראו לו שדות ג'.

כמו-כן עמד בממשלה ^{על}דיון המרכז האיזורי

של פתחת רפיח, ונוסף על כך היו הצעות בדבר ישוב נוסף ברמת הגולן "על", וישוב נוסף בבקעת הירדן - כורירה, ועציון ג' ורמת הנגב. אנחנו ניהלנו שיח ושיג עם שר האוצר. בנושא השיכון השתתף אתנו גם שר השיכון ומר אבני. תשמעו עכשיו מפי אדמוני את סדר העדיפות שקבענו.

אביא לפניכם רשימת ישובים שהוקמו מאז

מר י. אדמוני:

מלחמת ששת הימים.

עמדו על הפרק הקמת ישוב עולים ב-"על",

שלושה ישובים ברמת הגולן - מחולה וכורירה ופצאל ב'. בגוש עציון: עציון ג' וחפורית, המרכז האיזורי שדות ג' והצעה של ישובי מרכז הנגב להקים ישוב שלישי באיזור רביבים-משאבי-שדה.

הישובים שהוקמו הם חמישה: מכורה, שעלטה

כטרומ האחזות; האחזות נח"ל פצאל ב'; עציון ג'; ישוב עולים בגוש עציון; המרכז האיזורי בפתחת רפיח והמושב השלישי בגוש שדות. אלה חמשת הישובים מתוך 9 שהוצעו וקיבלו סדר עדיפות ותוקצבו במסגרת התקציב לשנה הבאה. לפני שאני נכנס לסקירה על התקציב בשנה

הבאה, אני רוצה לדבר על האוכלוסיה.

20.2.73

מ"י אדמוני

אנחנו הבאנו בחשבון אוכלוסיה , וכאן צריך לקחת בחשבון את הבנייה של 1972 ולא זו של 1973, כי בנייה של 1973 תאוכלס שנה לאחריה. לכן המספר יותר קטן.

בגולן אנחנו מתכוונים לתוספת של כ-700

איש . בבקעת הירדן אנחנו צופים עליה די ניכרת באוכלוסיה, וזה כתוצאה מהקמת מושב הקבע בפצאל. השלמת מספר בתים בבקעות, התחלת הבנייה בארגמן. בבניית הקבע בבקעת הירדן די פיגורנו. גמרנו והתגברנו על מרבית הבעיות , ולקראת השנה הבאה ניגש הרבה יותר מהר לבנייה .

ארגמן, פצאל וקליה הם מחנות חדשים

לגמרי שהם רק בשלבי התחלת הבנייה עכשיו.

בגוש עציון האוכלוסיה קצת יותר

גדולה בזכות המרכז שיש לנו באלון-שבות.

בסיני אנחנו צופים גידול באוכלוסיה.

התחלת האיכלוס בשדות יתן לנו מספר אנשים , בחלקם אלה שייקלטו בשדות עצמה במרכז הגושי.

אנחנו חושבים שהמספרים הם ריאליים והם

נותנים לנו גידול של האוכלוסיה בהיקף של 60% על האוכלוסיה הקיימת.

לפי מיטב הכרת המחלקה להתיישבות, כמעט ולא קיימת בעיה של איכלוס

הבתים הפנויים בהתיישבות. מתוך הבתים הפנויים יש לנו

רק ישוב אחד בו עומדות יחידות לא תפוסות. כל יתר הישובים, כל

יחידה תפוסה ומאוכלסת. רק בנאות הגולן יש מספר יחידות לא מאוכלסות.

שם יש בעיות של גיוס כוח אדם לגרעין המיוחד הזה.

לא כללנו במספרים האלה את זה"ל.

אנחנו חוזים עליה בהיקף הייצור בשעור

של 30%, והוא מגיע ל-56 מיליון ל"י. יש ישובים המגיעים להיקף ייצור של הרבה מיליונים, ויש ישובים שמגיעים להיקף ייצור של מיליון ל"י או בסביבות מיליון ל"י. אנחנו צופים עליה של יותר מ-50% בישובים בסיני. לפי הטבלא שלפניכם, תראו שבתשל"ג יש עליה די גדולה בהיקף הייצור.

מר אבני דיבר על בנייה בכל ההתיישבות

החדשה אחרי מלחמת ששת הימים. מה ש^{אני} אראיתי, זה רק מעבר לקו הירוק. לא כללתי ישובים שהם בתחומי הקו הירוק.

42 ישובים ו-5 להקמה. בסוף השנה יהיו 47

ישובים מעבר לקו הירוק. ההשקעות-לא כולן אושרו עדיין. תקציב המחלקה להתיישבות הועמד על 40 מיליון ל"י. אין כל ספק שקצב הפיתוח של הישובים שהקימו אחרי מלחמת ששת הימים, שונה מקצב הפיתוח של הישובים שהוקמו לפני מלחמת ששת הימים.

אנחנו שואפים להגיע למצב, שבעוד שנה-

שנתיים יצאו לשלב של כיסוס. יש ישובים שהקימו לפני מלחמת ששת הימים, אשר עוד לא הגיעו למצב של הישובים החדשים. יש שני אלמנטים מרכזיים בעניין, העניין הראשון הוא כוח האדם. זאת אוכלוסיה מסוג אחר מאשר זאת שעסקנו אתה במסגרת העליה ההמונית בשנות ה-50. אלה אנשים עם מוטיבציה חזקה מאד, עם יכולת גדולה, עם ידע גדול. אלה אנשים שאתה מעמיד לרשותם טרקטור ודונם שלחין ומחר יש להם ייצור. זה כוח אדם מעולה.

היו"ר השר י. גלילי:

האם האחרון הגדול של האוכלוסיה החדשה
בא מן הישובים הותיקים, מן ההתיישבות

הוֹתִיקָה ? אִיזָה אַחוּז בֶּא מֵהֶעִיר וּמֵהֶעֱלִיָּה?

מכ י . אדמון :

אני אומר, בצורה לא בדוקה, שזה 50% מההתיישובות

ו-50% לא מההתיישבות. זה כוח אדם מעולה.

נתנו אמצעי ייצור בידי האנשים והם יכולים להוציא את פרנסתם מאמצעי הייצור. אבל הלחצים שאנחנו עומדים בהם מלמטה, הם הרבה יותר חזקים מאשר הלחצים שעמדנו בהם אי פעם. משרד השיכון במצב יותר טוב כי הדיירים נכנסים לאחר שהבתים מוכנים. התקציב הזה יאפשר 9,000 - 10,000 דונמים נוספים ; ייצור של אלף טון הודיים נוספים בישובים. השנה ניתן דחיפה די גדולה לפיתוח ענף הרפת. ניסע כאלפיים

דונם מטעים חדשים, ונשקיע סכומים לא מבוטלים בתעשייה ובקיט ותיירות. הסכומים חורגים מהסכום הכלול בסבלא. לא כללנו סכומים של המסחר והתעשייה והתיירות. הסכומים בקיט אינם קטנים. יש סכומים לפיתוח דיג וכדו'. בסך הכל ראיתם את העליה הצפויה בייצור שהיא בחלקה ביטוי להשקעות האלה, ברובה השקעות מהשנה שעברה. עד שמבצעים את התכניות האלה, עובר זמן והביטוי בהכנסות ובייצור לא תמיד בא תוך כדי שנת ההשקעה, ברובו הוא בא במועדים מאוחרים יותר. הסכום הנראה לנו כחיוני, עומד בסדר גודל של 12 - 13 מיליון ל"י.

הסכום הזה, אם אפשר היה להעמיד אותו לרשותנו, היינו מסירים הרבה מאד מהלחצים שאנחנו עומדים בפניהם. היות והסכום איננו כל כך גדול אולי אפשר למצוא פתרון לנושא הזה במשך השנה.

השר מ. קול:

מה הסכום הכולל שהושקע בישובים החדשים
מעבר לקו הירוק?

מר י. אדמוני:

בין 300 ל-400 מיליון ל"י.

מר ארקין:

עם הצעת התקציב לשנה הבאה, זה יהיה
440 מיליון ל"י. זה כולל כבישי גישה

בפנים.

מר י. אדמוני:

תקציב השיכון הוא חלק גדול. בהכנת
קרקע אנחנו משקיעים סכומים לא מבוטלים,
בחלקם מאמצעי הקרן הקיימת ובחלקם מהמדינה. המדינה תורמת 5 מיליון ל"י
והיתרה תורמת הקרן הקיימת.

מפעלי מים. בנוסף לשיכון, אולי זה

הגורם המקביל הגדול ביותר בהתיישבות. גם מספר היחידות וגם
קצב הפיתוח של ישובים חדשים. כשאני מדבר על קצב פיתוח של ישובים
חדשים, אתם צריכים לזכור שפיתוח מקורות המים צריך לכוא שנתיים לפני
שמקימים את הישוב. צריך לעשות את פעולות ההכנה למים. בתחום זה
אנחנו נמצאים במצוקה די גדולה. באיזור צפון רמת הגולן אנחנו
צריכים לספק $4\frac{1}{2}$ מיליון קוב מים. אנחנו מספקים השנה כמיליון קוב מים.
כדי שנוכל להגביר את אספקת המים לאיזור צפון רמת הגולן, אנחנו
צריכים להכין מפעל חשמל חדש באיזור. זו הוצאה לא קטנה.

צריך לתגבר את שתי תחנות השאיבה שיש לנו בקורסי ובסביבות עין גב, להעלות את המים לרמת הגולן. לכל הדברים האלה בינתיים אין [redacted] ביטוי בתקציבים של השנה, שלא לדבר על הגברת התחנות עצמן בקוים. יש לנו לא מעט [redacted] שהיינו רוצים שיכוצעו בשנת התקציב הבאה, ואיננו יכולים להגיע לכך. הזכרתי את רמת הגולן. היינו רוצים עוד 2 - 3 קידוחים בבקעת הירדן, ו-2 - 3 קידוחים בערבה. הגורם המעכב בהקמת הישובים בערבה הוא קצב פיתוח מקורות המים. אותו דבר בכמה וכמה מקומות אחרים. על-כל-פנים בתקציבי המים אנחנו פחות מתקדמים מאשר בתחום אחר. צריך לעשות מאמץ במשך השנה, לנסות להגביר את העשייה בתחום זה.

יש שני תחומים שאני רוצה להזכיר.

1. כבישי גישה מתוכננים ומתוקצבים לכל

הישובים. מע"צ תיכנן את כל הכבישים לגישות הישירות לישובים. אכל בתחום המפעלים [redacted] האיזוריים אנחנו עומדים במצב מאד לא מניח את הדעת, וכמה עורקים חשובים מאד אין להם ביטוי בתקציב הזה. אני אזכיר את החיבור מהכניאס לנוה אטיב, שהוא חיבור חדש וחשוב לכל פעולה על החרמון. חיבור ישובי דרום רמת הגולן לאיזור הקיבוצים של עמק הירדן. היום צריך לקחת ילדים דרך גבעת יוסף ולנסוע בסיבוב גדול. הכביש מתוכנן כבר כמה שנים, ובהוצאה לא גדולה אפשר היה להשלים אותו.

בנינו את הפעילות החקלאית של ישובי

הרצועה על חוות יצור ופיתוח; בלי כביש גישה כזה, נצטרך לנסוע סחור סחור כדי להגיע לשטחים. אלה רק דוגמאות. יש עוד מקומות כאלה.

הכביש לבקעות [redacted] מסוכן לתנועה. הוא נסלל

ע"י צה"ל לצורך סוללת ארטילריה. בענין כבישים נקיים השבוע דיון עם אנשי האוצר. המצב אינו מניח את הדעת. בתחום זה איננו מתקדמים השנה.

20.2.73

מר י. א. זמנוני

לענין הבטחון המשלים בינתיים אין ביטוי.

יש לנו הסכם עם האוצר משנה שעברה. סיכמנו אז תכנית דו-שנתית

לבטחון משלים ביישובים.

השירותים המוניציפאליים: לשבחו של

משרד הפנים ולשבחן של כל המועצות האיזוריות - פרט לאחת - ייאמר שנקבעו קשרים בין היישובים מעבר לקו הירוק ובין אלה שבתוך הקו הירוק. האיזור היחידי שלא ^{נמצא לו} עד לכן פתרון מסודר, הוא בין המועצה האיזורית מטה יהודה ליישובי גוש עציון. יש תקציבים פחות או יותר, ויש ביטוי לענין הזה של השירותים המוניציפאליים. אני מוכרח להגיד לשבחו של האלוף גזית, שהיה פעיל בתחום של מציאת הפתרון המשפטי לפעולת המועצות האיזוריות ביישובים שמעבר לקו הירוק. עבור הילדים יש הסעה לבתי הספר. ישוב מכורה כבר עלה על הקרקע כסרום

האחזות.

ההשקעות שנעשו עד עכשיו הן השקעות של

הצבא במתקנים זמניים. אנחנו השקענו רק באספקת המים למקום, והקרן הקיימת פרצה את כביש הגישה הראשון. אנחנו נמצאים בשלבי תכנון של היישוב הזה, ונראה לנו שנוכל להקים אותו. בלי בעיות.

בפצאל ב' אין בעיות מיוחדות, הוא

בשלבם סופיים ויוקם כמתוכנן.

לגבי עציון ג' אנחנו נמצאים במצב

שמבחינת תכנון כמעט גמרנו את העיקר, אבל יש עדיין פעולה לתפיסת השטח שהוא שטח טרשי, ולפי הקריטריונים שהיו לנו בעבר

ל א נראית בעיה של תפיסת השטח. הוא מנוהל ומוחזק ע"י נציג מקומי של היורשים. נאמר לנו ע"י אנשי יהודה ושומרון, שאם תוצע הצעת תפיסה, ב"כ היורשים יהיה מוכן להכנס למו"מ בקשר לרכישת השטח. ^{היקף} מיועדת לקבוצת עולים מארה"ב. זאת קבוצה מאורגנת. האנשים שלנו כבר נפגשו אתם. חלק מהמשפחות אושרו, חלק לא אושרו. הקבוצה מונה 25 משפחות רשומות ויושבות על המזוודות. חמש משפחות ראשונות כבר יושבות באלון שבות. אלה משפחות דתיות צעירות, עם מספר גדול של ילדים צעירים, בסך הכל, קבוצה יוצאת מן הכלל.

מר ר. וייץ:
הקבוצה בארה"ב והחלוץ עליה. עניין התחלת הבניין שם היא בעיה חמורה וחייבים להתחיל בה מיד.

השר י. גלילי:
עשיתי הבוקר מחקר באמצעות מזכיר הממשלה, ואיש לא קבע שאכן ייקרא המקום הזה בשם אבשלום.

מר י. אדמוני:
בהתאם להחלטת הועדה, אנחנו מגישים את התכנית למרכז הזה שמבוסס על אותם העקרונות שסוכמו בוועדה; אכלוס לצורך מילוי ארבע מגמות:
1. צרכי צה"ל. המדובר ב-350 - 400 יחידות דיור לצרכי צה"ל.

יש לנו הצעה לשירותים ציבוריים

20.2.73

סר ה' אדמוני

שירותים לחקלאות-25 יחידות. שירותים לצורך הקבוצה הרוסית, שמקוויים שתתגבש במקום - 100 יחידות. בסך הכל 350 יחידות. בנושא זה אנחנו עומדים בדיוק על ההחלטות העקרוניות שהיו לגבי המרכז הזה, וכך גם בנינו את התכנית שמבוססת כאן על השירותים לחקלאות ולצורך המרכז עצמו.

שריינו את התקציב לשני הקידוחים הראשונים.

במרכז החופי הכסחנו את התקציב. נניח קו מים באיזור רפיח לאיזור הבינוי של המרכז. אנחנו רואים את המים לצורך המרכז באיזור שדות ובסוף השנה מהמרכז החופי, לפי התכנית האורגנאלית. מכאן והלאה השלמת התכנית מחייבת תהליכים נוספים של גמר התכנון והכנה לבצוע הקמת המרכז הזה.

הדבר האחרון המופיע אצלנו בתכנית

הוא שדות ג'. יש לנו קושי. מבחינת התכנון גמרנו, אבל אי אפשר לגשת לפינוי המוקשים המצויים בשטח בגלל הבג"צ הקיים לגבי איזור פתחת רפיח שתופס חלק מהשטח הזה. לפי משאלת משרד המשפטים, איננו עושים שום פעולה בשטח עד שהבג"צ יבוא על בירורו. לכן גם כאן יש עיכוב מסוים בהתחלת העבודות בשטח.

לגבי שלושה

מתוך 5 הישובים/אין בעיות מיוחדות ואנחנו

ממשיכים בכל הקיטור לקראת בצועם. לגבי שני ישובים יש גורמים מעכבים שצריך להסיר אותם כדי שאפשר יהיה להמשיך. אחד קשור בתפיסת השטח בעציון ג' והשני בענין גמר הבג"צ ופינוי המוקשים לגבי שדות ג'.

בענין המרכז הא'זורי, התפיסה שלנו היא

השר ז. שרף:

שהוא ^{עיון} אכן פינה לישוב עירוני בעתיד.

התפיסה צריכה להיות אורבאנית. מתוך הצוותות שלנו, לא באגף לבנייה כפרית, אלא באגף הסכני, זה צוות בראשותו של יהודה דרקסלר, שעובד על התכנית הזאת. יש ויכוח עם המחלקה להתיישבות. יתכן שהבירור יהיה בממשלה.

ה"יו"ר השר י. גלילי:

אני רוצה לומר לאדמוני, שלגבי תפיסת

השטח בשביל עציון ג', העניין יותר

מורכב מכפי שנתקבל מדברייך, כי יש לפחות 28 דונם נטועים, והטפול חייב להיות עדין ואחראי לבל יקרו חריגים. מכאן העיכוב. אני משבח את גורמי הבטחון על כך שהם זהירים בכגון אלה, ויש בזה טפול.

אני רוצה לומר שבנייר שהונח לפנינו יש

הרבה שגיאות ואני מבקש את המחלקה להתיישבות להקפיד יותר על ניירות המונחים על השולחן.

למשל, נאמר שמשואה זה קיבוץ; עד כמה

שאני יודע טרם נקבע הגוף שיתנחל בנחל משואה. נאמר שנח"ל גיתית זה מושב שיתופי; דומני שגם הדבר הזה טרם נקבע. נאמר שמצפה שלם זה קיבוץ דתי. יתכן שמאז שהם עלו הם חזרו כתשובה... עד כמה שידוע לי, המקום הזה נמנה על איחוד הקבוצות והקיבוצים. כפר דרום שוייך לקיבוץ המאוחד, הדבר הזה הוא בגדר הפתעה בשבילי. נאמר שנח"ל סיבי נמנה עם איחוד הקבוצות והקיבוצים; עד כמה שידוע לי הוא נמנה עם ביתר.

יתכן שיש עוד שגיאות. מכל מקום צריך

להקפיד.

לגבי נח"ל סיני, יש החלטה על אזור, אבל

טרם נקבע המקום. האנשים תובעים הגדרת המקום, ונביא את זה לתשומת לבכם.

אנחנו נברר עם שר השיכון באיזה פורום הדבר הזה ייקבע, י"ל לגבי הצעתו

להעביר את האחריות להקמת המרכז האזורי בפתחת רפיח מרשות המחלקה להתיישבות

למשרד השיכון. הוא גם נתן לזה בסיס קונצפטואלי. הדבר הזה צריך להיות

מוכרע.

20.2.73

השר י. גלילי:

בעמוד 14 רשום בצדק שהכוונה לאכלס את

המרכז האזורי עד 1975 ב-350 יחידות. לפתע אני רואה טור של 1980 שמדובר בו ב-800 יחידות. ההחלטה של הממשלה מדברת על 350 משפחות עד 1975. הצעות ותכניות, אם תהיינה, לטווח של 1980, טרם נדונו וטרם נתקבלה עליהם החלטה. אם תהיינה הצעות, צריך יהיה לדון עליהם ונצטרך להביא את זה לממשלה.

מר י. צור:

פה דובר על הידיעה ב"ניו-יורק טיימס"

על הכביש. אתמול נשאלנו ע"י הכתב שלהם

באיזור, אם זה נכון שהקק"ל סוללת כביש לאורך כל בקעת הירדן. על זה ענינו, שלנו לא ידוע דבר כזה. בודאי הכוונה לכבישי גישה לכמה האחזיות בבקעת הירדן. לפי הידיעה המופיעה היום בעתון, מדובר על הכביש המתוכנן מבית-לחם למצפה-שלם.

אלוף ש. גזית:

השאלה שהופנתה אלינו התייחסה למעלה

אפרים. זה כביש בטחוני שצה"ל סולל.

אורך הכביש תלוי בתקציב. הוא צריך להיות מקביל לאורך הבקעה, עד מעלה האדומים אנחנו רוצים להגיע.

היו"ר השר י. גלילי:

אם אתם מתעניינים בכבישים, אני אדאג

לכך שבאחת הישיבות הבאות נקבל סקירה

מלאה על הנושא של כבישים. הנושא הזה איננו בתחום הועדה שלנו.

השר מ. קול:
אני רוצה להביע תמיהה על כך שענין של
כביש כזה, שיש לו משמעות פוליטית, לא
נידון בשום מקום ולא משענו על כך בשום מקום.

אלוף ש. גזית:
כל כבישי הבטחון הם חלק מתקציב צה"ל
ואינם מובאים לאישור לאף גורם.

השר מ. קול:
את הבירור הזה בענין בנית המרכז האזורי
בפיתחת-רפיח, אני מציע ליו"ר לא לעשות
כאן, זה ענין לממשלה. הממשלה החליטה שזה יהיה מרכז אזורי ולא עיר. אם
זו עיר, זה שייך למשרד השיכון. הוחלט שזו איננה עיר. אני מציע להעביר
זאת לממשלה.

היו"ר י. גלילי:
האם תסכים אם אגיד שהממשלה לא החליטה
על הקמת עיר, אלא על הקמת מרכז אזורי,
ונתנה בו סימנים של סדר גודל לפחות עד 1975.

השר מ. קול:
אחת הבעיות הנכבדות שלנו היא: כיצד
להגדיל את האוכלוסיה ביישובים. מדברים
על כך שאין מועמדים והיישובים דלים באנשים. לפי דעתי זה אינו נכון. אפשר
היה להגדיל את האוכלוסיה ביישובים, הדבר חלוי בשיכון. אינני טוען נגד משרד
השיכון, הדבר חלוי באמצעים שנעמיד לרשות הדבר הזה.

יש חזיון נפלא של נוער ישראלי שרוצה
ללכת ליישובים החדשים. זאת התעוררות שלא ידענו אותה מזמן. הבעיה היא של
דירות ואמצעי ייצור. האנשים באים מן המחרשה ויכולים לפעול מהר.

20.2.73

השר מ. קול:

לפי דעתי זו הזדמנות שלא צריך להחמיצה. צריך לעשות את המקסימום כדי להחיש את הגידול שם. אני מציע שנחליט שהמחלקה להתיישבות ומשרד השיכון יבדקו מה נחוץ לצורך זה, ויהיה כירור עם שר האוצר בקשר לכך.

אשר לנח"ל משואה, אני מתפלא שלא הובאה

הצעה לאזרח את המקום. יש מועמד שהוא מושב עובדים. אנשים רוצים לעלות להתיישבות. הישוב הוא של העובד הציוני. משום מה העניין מתמהמה.

לגבי ענינים הקשורים עם קיט ותיירות,

יש חלק מהישובים שמקור פרנסתם ^{בשיטת} שונה מאשר היה מקובל עד עכשיו, במסרת של ההתיישבות בארץ. מכיון שזה שונה, האנשים האלה צריכים להגיע לאמצעי ייצור שלהם בעיקר לבתים ולשיכונים, ולהקמת ישובים במהירות רבה יותר. אם מדובר על אכסון, על קיט, צריך להביא להם אמצעי קיום. העניין הזה מחייב קצב יותר מהיר וכן תכנון ובצוע יותר מזורזים. אני מבקש שהמחלקה להתיישבות ^{בשיטת} עם משרד התיירות והשיכון יעשו מאמץ מיוחד לגבי הישובים שפרנסתם על אמצעי ייצור לא קונבנציונאליים.

ועדת הכספים של הכנסת היתה בחרמון. הם

התרשמו מאד מהאנשים, אבל כולם התרשמו שלא נתנו להם אמצעים לקיום במשך כל השנה. השלג לא נמצא שם כל השנה.

אותו דבר לגבי סיני.

לגבי פיתחת רפיח, באו אלי כמה גורמים

והיו אלי פניות שרוצים לעשות מפעלי קיט ותיירות באיזור פיתחת רפיח.

המדובר בדקלה ובחוף היפה שישנו שם. יש הרבה הגיון בדבר הזה, כי

המקום נפלא. יחד עם זה, הייתי רוצה לשמוע איזו הערכה לגבי הבעיות

הבטחוניות. מה ששמעתי לגבי הרצועה, מעורר אצלי ספקות, אם יש מקום

להשקיע שם אמצעים כדי לפתח את המפעלים לא רק לאנשים היושבים בדקלה, אלא

ליוזמים פרטיים.

20.2.73
השר מ. קול

היזמים הפרטיים ביקשו ערבות פוליטית והלוואה מהממשלה. אמרתי להם שזה איננו אצלי בסדר עדיפות ראשונה. הייתי מבקש בעניין זה הערכה. אני מעכב את הטיפול בכמה פניות שהיו אלי.

השר מ. חזני:

השר קול דיבר על כבישי הבטחון ועל העיר
ימית ויש לי הזדמנות להצטרף לראשית דבריו.

ביחס לתביעה למצוא דרכים להגביר את קצב
הבנייה. ישנה תופעה מענינת וחיובית בימינו אלה, שיש רצון ללכת לישובים
מסוג זה. בישובים שאני מבקר בהם לעתים קרובות, ככפר עציון, במושב
צורים, מכולה א', רמת מגשימים, כולם בני מושבים וקיבוצים, ^{כלומר} הבנים.
הבנות הן עירוניות או חיילות נח"ל או מתנדבות דתיות. כך הדבר גם
במקומות אחרים. פה ושם ישנם בתים ריקים, אבל בסך הכל ישנו רצון לבוא
לישובים האלה. זו תופעה שצריך לעודדה. המדיניות המוצהרת של הממשלה
בישראל היא פיזור האוכלוסיה. מספר הבנים החוזרים מהצבא במושבים
הולך וגדל. הם עוזבים כי אין להם אחיזה במקומותיהם. אנחנו צריכים
לבדוק ולפתוח להם אפשרות. כאן גם טמון הנושא של זוגות צעירים.
מדוע לא ללכת בכיוון זה? על כן אני תומך בהצעת השר קול,
שחייבים למצוא את האמצעים לדיור בישובים האלה. הוא הדין לגבי המים.
אם רוצים לקלוט אנשים נוספים, חייבים לאפשר להם להרחיב את בסיס החקלאות
ומקורות המים חסרים לזה.

אני רוצה להסתייג במקצת מהנושא של קייט.

אני סבור שאסור להפריז בכיסוסם של הישובים האלה על הנושא של קייט.
זה עונתי מאד. זה לא יציב. כל תנודת רוח קלה פוגעת ומשפיעה. זה
כמעט הופך ל"עסקי רוח". אם מדובר לאורך מפרץ אילת, שם ^{קייט קייט} (ברוב
ימות השנה. יש עכשיו גם נהירה לברוח מבתי המלון הגדולים וללכת בין
הים להר. לדעתי צריך לנהוג בזהירות ובהתאפקות מסוימת בנושא זה.

כללית - התכנית יפה אבל קטנה מדי.

לדעתי, המציאות מחייבת תנופה הרבה יותר גדולה מאשר זו המתבטאת בחמישה ישובים. נוסף לכך, לדעתי הגיעה השעה לתת גם אפשרות להתיישבות דרומה מבאר שבע. להתחיל לתכנן שרשרת של ישובים במקום שיש קרקע. דומני שיש לנו זיקה היסטורית ביחס לציר שכין חברון ובאר-שבע. אני מציע לחשוב על כך ולהביא לנו תכנית.

יש לי שתי הצעות שהן בגדר תביעות.

(1) לגבי שדות ג', אני מבין שכרגע

אי אפשר להתחיל בהפעלת התכנית הזאת בגלל מוקשים, וזה מותנה בתוצאות הבג"צ. אבל מחר העניין יוכל למצוא את פתרונו, ואפשר לפנות את המוקשים ולהתחיל בבנין הישוב של שדות ג'. אני רואה את עצמי נאלץ להציע הצעה שאני מציע שכמותה בפעם הראשונה בחיי. אני מציע להקפיא את הבצוע של הקמת שדות ג', ולעומת זה, את הכסף והמים המיועדים לשדות ג' להפנות להתחלת הקמת ישוב באיזור המסומן בתכנית הזאת הנקראת "אבשלום", ולאשר אותו כאחד המקומות הנקרא "פיתחת רפיח ד", או ה"י"; לא להקים את הישוב בשדות ג' אלא את המשאבים להפנות להקמת ישוב באחד המקומות המסומנים כאן, באותו המרחב הפרוץ שבין שדות א' וב', ובין המרכז האיזורי. שני טעמים לדבר: טעם אחד כללי; המדיניות המוצהרת שלנו היא, שכאן יש פרצה רחבה שהרכה עוברים בדואים ובתוכם חבלנים ואנשי מודיעין הנמשכים מזרחה בגלל מקורות התעסוקה, ואנחנו חייבים לסתום את הפרצה הזאת. יש לנו שדות א' וב', ומתחילים להקים מרכז איזורי בפיתחת רפיח. באמצע, בין כביש אל-עריש ומסילת הברזל, נשארת פרצה של 4 ק"מ. התוספת של שדות ג' בצמוד לא' וב', אינה תורמת ולא כלום בנושא של סתימת הפרצה. לדעתי, הגיוני לבנות במרחב הזה ולסגור את הפרצה.

במשך הזמן, כאשר יהיו מים, אפשר יהיה להקים ישובים נוספים וגם את שדות ג'.

(2) הנימוק השני הוא זה: אירגון המושבות של הפועל המזרחי תובע הצבת רגל באיזור הזה, ולא למען מועמדים שאינם קיימים שצריך לחפש אותם, אלא למען פתיחת ונטיל במושבים של איזור עזתה, שנמצאים במצב של התפוצצות האוכלוסים. עשרות הבנים חוזרים בכל שנה מהצבא ואינם רוצים ללכת לבאר-שבע ולהמתין לתור לזוגות צעירים והם רוצים להתיישב, ויש להם זכויות של בר-מיצרא גם מבחינה זו, וגם מבחינת חלקו של הפועל המזרחי בהתיישבות באיזור הזה. המרכז תובע את המקום הזה. הפועל המזרחי היה מהראשונים שפיתח את הנושא הזה. שדות ג' תחכה, ולעומת זה נאפשר לפועל המזרחי להציב רגל בין הכביש לבין מסילת הברזל.

אני שומע שהועדה הזאת איננה עוסקת בקביעת המועמדים להתיישבות. אני אינני משלים עם העמדה הזאת. אם זה מסתדר בדרך חברית, הכל בסדר. אבל אינני משלים שאריק נחמקין יהיה הפוסק בעניינים האלה. אינני מסכים שזו תהיה הערכאה האחרונה בענייני התיישבות.

היו"ר השר י. גלילי:
אני מוסמך לקבוע שלי לא ידוע שאריק נחמקין הינו הערכאה האחרונה בענייני התיישבות.

השר מ. חזני:
אני מצטער ואני להודיע שאריק נחמקין הוא הפוסק. שני אנשים קובעים בוועדה, אחד נציג הזרמים הקיבוציים - פרלמוטר - המבין את הבעיה, והפוסק בענייני המושבים הוא אריק נחמקין.

הצעתִי היא להקפיא את ענין שדות ג' ולהפנות

את הכסף ואת המים לאיזור שבין הכביש למסילת הברזל, כרגע שענין הבג"צ ירד מהפרק. אם הדבר מוסכם - טוב; אם לאו - אני מבקש לרשום לי הסתייגות, אני אביא את הענין לממשלה.

ענין שני הוא מחולה ב'. אני מסכים מראש

שהענין של מחולה ב' אינו בדרגה שווה עם מכורה או פצאל ב', אבל אני מבקש שהועדה תסכים אתי ששם גם יש שלושה מושבים גדולים ברוכי ילדים שישבו על הגבול והם ממתינים. אני מציע שיימצאו 3 - 4 מיליון ל"י הדרושים להקמת הבתים במקום.

השר נ. פלד: גם אני סבור שזה מוזר שניודע על מבצע

בעל השלכות מדיניות, הודות לזריזות

של כתב ה"ניו-יורק טיימס". אני רואה בזה טעם לפגם.

אלוף ש. גזית: עד היום סלל צה"ל 2400 ק"מ כבישי בטחון

מאז מלחמת ששת הימים. אני לא יודע על

ק"מ אחד מאלה שהוכא לאישור של איזה שהוא גורם.

השר נ. פלד: יש ממשלה, וגם בוועדה הזאת יש גישות שונות

לגבי בעיית ההתנחלות. הדבר בא לידי ביטוי

גם בתקציב ובהצעות המובאות כאן. אינני נוהג בוועדה זו לעורר דיונים

פוליטיים, אני חושב שמקום ההכרעה בסוגיות אלה הוא בממשלה. הועדה

עובדת על יסוד החלטות הממשלה בענין זה. למען הסדר הטוב, מצאתי לנכון

להעיר את ההערה שאינני מוותר על ההסתייגויות הקיימות לגבי ידי לגבי

החלטות שנובעות מקבלת הנושא הזה, אם כי אני לא מעמיד את הנושא הזה

כאן להצבעה.

מתוך הנימוק שהעדותי עליו, אני קצת רואה בדאגה את ההתפתחות שאיננו
מקדמים במידה הראויה וההכרחית, לפי דעתי, את ההתיישבות באיזורים
שבקו הירוק. אפילו אותו ישוב שהיינו צריכים להקים בערבה, נפל
קרבן לקיצוצים השונים.

היו"ר השר י. גלילי:
לגבי הדוגמה של הישוב בנגב, זה לא
נכלל בתכנית המתגשמת עכשיו, לא מטעמים
של העדפה פוליטית, אלא מטעמים אחרים.

מר ר. וייץ:
יש להצטרף על השיבושים שחלו ברשימה.
אני מביע חרדה מרובה לעיכובים העלולים
לחול בבצוע עציון ג', שקשור עם גוף הפעיל של עולים מארה"ב.
לא הייתי רוצה שזה יהיה קשור באי הבנות. הייתי רוצה שיירשם כאן,
שאני מבקש להכין תכנית אלטרנטיבית, שאולי נופלת בכמה דברים, אבל
היא כולה על אדמה שנמצאת בתחומנו, ואין צורך לתפוס כל שטח. אני
שומר לי את הזכות להביא הצעה ליו"ר, להעביר את הבצוע למקום אחר,
לבל נפגע בסיכויים של הנסיון האנושי המיוחד הזה.
הערה שלישית, לגבי הדברים שנאמרו על-
ידי שר השיכון. אני רוצה שהשולחן הזה יזכור שתחומי פעולתה של
המחלקה להתיישבות וההגדרה הברורה לגבי היחידות של משרדי הממשלה,
נקבעו בזמנו ע"י ועדה ציבורית וטרם אושרו ע"י הממשלה וההנהלה הציונית.
כל שינוי בסטטוס המוסכם הזה, מצריך לא רק הסכמת הממשלה, אלא אישור של
ועדת התאום. אני מתפלא מאד על שר השיכון על כך שעל דעתו הוא בלבד
נתן הוראה באגף שהוא בתחומי משרדו, לפעול בתחום שהוא ברור ומוגדר
של המחלקה להתיישבות, לפי ההסכם ההוא. אבקש מהיו"ר להפנות את תשומת
לבו של שר השיכון, לבל ייצור כפילויות ביודעין שיכולות רק להזיק ולטשטש.

מר מ. קרונה:
בענין ההתיישבות בשטחים יש הרבה ערפל והגזמות. היה כדאי שמטעם הועדה הזאת תהיה יוזמה לעשות איזה מחקר קטן, מה האופטימום של אכלוס אזורים על בסיס חקלאי. יש הגזמות בין כמה ששומעים פה מפי מומחים ושרים, ובין כמה שקוראים למחרת בעתון מפי אותם האנשים. למשל, חזני הפנה את תשומת הלב לענין של קייט ותיירות; מצד אחד אומרים שאפשר לאכלס אנשים רבים, ומצד שני אנחנו קוראים על נסיה לירידה בתיירות, שאנחנו מקווים שלא תצא לפועל. עם סיסמא של קייט אי אפשר לענות על השאלות המעשיות. בין המספרים שיש לנו לבין מה שרוצים שיהיה באיזה שהוא תחום, יש הבדלים עצומים. אפילו בלי להתחשב בכחינות הפוליטיות איננו יודעים מה אפשר לעשות בהשקעות כספיות גדולות לשם אכלוס. קודם היה משבר בכוח אדם. עכשיו שומעים שיש גאות. מה האמת? אולי אפשר לדעת משהו בקירוב, שנדע מה נעשה.

אלוף ש. גזית:
לעניני קייט חופים, נשאלה שאלה לגבי החוף של צפון סיני. אני רואה את הדבר הזה בדאגה. השאלה היא של פיקוח נפש. יש הרבה יהודים שאינם מחכים להחלטות והם באים מכל ישובי הארץ וניגשים לחוף ומתחילים להסתובב. מכיון שאין אתרי חוף מוגדרים, הם מתפרסים בכל השטח, וזה כרוך בסכנות רבות. המקום המסוכן ביותר הוא חוף אל-עריש, כי הוא אטרקטיבי ביותר, יש כביש גישה עד לחוף. היו הצעות של יזמים שלא ביקשו ~~מאז~~ דבר, לא ערבות פוליטית ולא אגורה של השקעה או הלוואה, רק את האישור. גם זה לא ניתן. אין פתרון לנושא הזה, וזה ייגמר לא טוב. בשבת האחרונה ספרנו 300 מכוניות של מתרחצים באל-עריש.

מר ארקין:

נשמעו פה הרבה טענות לגבי גודלו של

התקציב שאינו מאפשר מה שהיינו רוצים

שהוא יאפשר. אני רוצה לציין, שבשל טענות אלה שנטענו בעת הדיונים על התקציב, המסגרת הכוללת של התקציב גדולה במידה ניכרת מאשר המסגרת שעמדה לרשות הנושא בשנה שעברה. לגבי הרעיון לקבל תוספת תקציבית, בענין זה אינני חושב שאני יכול להגיד את כל דעתו של שר האוצר, אבל מתוך ידיעה של הענין, האפשרויות הן מוגבלות מאד וכמעט בלתי ניתנות. יחד עם זה התקציבים שנכנסים לנושא ההאחזויות, הם קטעים מתוך תקציבים שהוקצו למשרדים, מה שעומד לרשות הנושא של התישבות^{היא} מתוך התקציב הכולל של המחלקה להתיישבות. מה שעומד לנושא המים, הוא מתוך תקציב המים. מה שעומד לרשות משרד השיכון, זה מתוך המסגרת הכוללת של השיכון. אין לי ספק שבמידה והשרים הנוגעים בדבר, או האחראים לתקציבים הנוגעים בדבר, יביאו לשר האוצר הצעה לעשות העברות פנימיות במסגרות שלהם, הוא יקבל זאת.

היו"ר השר י. גלילי:

אני מניח שחמשת הישובים עליהם הצבענו

כעדיפות ראשונה לגבי שנת התקציב הבאה,

מקובלים על דעת הועדה. אני לא מתעלם מההערה הכללית של שר הקליטה.

אני פונה אל החברים חזני וקול לשקול

בדעתם אם הם אמנם מציעים לנו לשנות "סדרי בראשית" ולהפקיע מהועדה הקרואה "ועדת המרכז" החקלאי את הסמכות לקבוע את זכות הגופים לגבי המשבצות ההתיישבותיות. אם אמנם תהיה הצעה כזאת, אני אביא אותה כישיבה להצבעה בה יהיו גם שר החקלאות ושר השיכון. על פי החלטתנו יקום דבר.

20.2.73

השר י. גלילי:

אינני בקיא בקונסטיטוציה המושבית של תנועת המושבים, אם אמנם אריה נחמקין הוא הערכאה האחרונה לגבי תנועת המושבים מבחינת המדינה וההסתדרות הציונית. הוא איננו הערכאה האחרונה בענייני התיישבות. אני מבקש מאד מחזני לבדוק מתי הוא מונה לכך. אני לא דברתי עם נחמקין אלא פעם אחת במשך כל הזמן שאני יו"ר הועדה הזאת. אם הכוונה היא להפקיע את הסמכות הזאת ולהעביר אותה לממשלה, אני אביא את זה להצבעה בישיבה שיהיה בה גם שר החקלאות והפיתוח. כמובן שעל כל החלטה של הועדה הזאת יכולים לערער ממשלה. אני מזהיר את עצמנו מפני הדבר הזה. אני מזהיר מפני התשת הסמכות של הועדה הזאת. הועדה הזאת פתרה אותנו משורה שלמה של הידברויות. היא איננה ועדה עליונה, ואפשר לערער על החלטותיה. לכן לפני שאתם מציעים פה הצעה פורמלית לבטל את סמכותה, תשקלו את זה.

אני מציע רק ערעור על החלטת הועדה

השר מ. חזני:

להתיישבות.

אנחנו נקיים בירור עם השר חזני לגבי

היו"ר השר י. גלילי:

הצעתו שאני מגדיר אותה: להקדים הקמת

ישוב במקום שדות ג', המיועד לבני המושבים של הפועל המזרחי. אינני רוצה את ההקפאה באיזו שהיא סמיכות לענייני התיישבות. אתה מציע להעביר מים וכספים לישוב מסוים. שום דבר לא מעכבים. יש לנו זמן לקיים את הבירור הזה. עניין משואה צריך לעבור את ועדת המרכז החקלאי תחילה. אם יהיה ערעור, הוא יובא הנה. אני ממליץ לחברים לחסוך בערעורים כי באם נרבה בהם, נערער את הסמכות של הועדה ההיא ותהיינה מריבות בלי סוף.

20.2.73

הש"ה א.ל.ט.י

אני חייב להעיר את דעתי האישית לחברי קול ופלד. אני מתפלא על ההשגות שלהם בענין כביש הבטחון. כבר הגדיר אלוף גזית את היקף הכביש ~~שנעשו~~ במסגרת תקציב הבטחון כשטחים המוחזקים מאז מלחמת ששת הימים. הדברים לרוב מובאים כהכללות בעת הדיונים על התקציב. יש תמיד רשות לחברי הממשלה להציג שאלות. ניבנו כבישי בטחון כשטחים שהם הרבה יותר פרובלמטיים מבחינה מדינית. נבנתה רשת של כבישים במרחבי סיני. יכול מי שרוצה לייחס לזה משמעות פוליטית שאין לה. הכבישים האלה ביהודה ושומרון זה ענין של חודשים ארוכים, אולי של שנים. אנחנו צריכים להזהר מללכת שולל אחר עתונים. קבלתי ידיעה שב"מעריב" יש ידיעה מובלטת מאד המפתחת את הסיפור של "ניו-יורק-טיימס". הדברים אמורים בכביש המרכזי שצריך לעבור ביהודה ושומרון. אין בזה שום דבר חדש. הדבר לא צריך היה לבוא לוועדה הזאת. אינני רוצה להכשל בהעמדת חברי הועדה בפני עובדות בענינים שנוגעים לוועדה הזאת. אני מוכן לעשות שירות טוב לחברי הועדה ולהזמין סקירה של אלוף גזית ושל הקק"ל, על כל תכניות הכבישים במדינה. אם יהיו לחברים ערעורים הם יוכלו להביא את זה לממשלה. הדבר הזה לגמרי חורג מהתחום של הנושא שאנחנו מופקדים עליו. איננו נמנעים מלנצל כבישי בטחון כדי להחיש או לסייע לענייני התיישבות. אני מציע שנקיים דיון עם מתאם הפעולה כשטחים ועם משרד התיירות, המחלקה להתיישבות, בענין קייט ותיירות באיזור אל-עריש, פיתחת רפיח וכיו"ב. במידה והדבר יהיה קשור בתכניות, נצטרך להביא את זה לוועדה. אני מאד ממליץ על כך עוד לפני שמדברים עם שר האוצר, לעשות ניתוח לעצמנו במה אפשר להחיש את אכלוס הישובים החדשים. בעיקרו הדבר הוא ענין של מגבלות תקציביות. אני מזכיר לכם את ההפרש בין הצעת התקציב שהוגש והתקציב שנדרש ע"י המשרדים.

השר י. גלילי:

אינני יכול לדבר בקלילות כזאת בנושא שקשור עם מגבלות כספיות. אבל לפני שמגיעים לבירור עם שר האוצר, אנחנו צריכים לערוך את הדבר בעצמנו. ללא ספק אנחנו חייבים במאמץ גדול להגדיל את האוכלוסיה בישובים החדשים, אם כי אני חושב שהדבור על שפעת כח אדם הוא, במידה מסויימת, מופרז. השאיפה שלנו היא להגיע למצב שלא יחסר דיור למספר האנשים המועמד להתיישבות. אפשר להגיע לכך בטווח זמן קצר, אם אמנם יהיה ידוע על כך מראש, ואם יהיה התקציב הדרוש.

מ ח ל י ט י מ:

א. בהמשך להחלטה מס. 8/הח של הועדה להתיישבות סיום ט"ז בחשון תשל"ג (24.10.72):

- (1) לאשר את הסיכום שהושג בין יושב-ראש הועדה להתיישבות - השר גלילי, שר החקלאות והפיתוח ושר השיכון לבין שר האוצר, בענין התקציב להתחלופות לשנת הכספים 1973.
- (2) להקים בשנת התקציב 1973/4 את הישובים הבאים:
 1. מכורה - בבקעת הירדן;
 2. פצאל ב' - בבקעת הירדן;
 3. עציון ג' - בגוש-עציון;
 4. ישוב שלישי באזור שדות שבפיתחת-רפיח;
 5. המרכז האזורי בפיתחת-רפיח.

- ב. הועדה להתיישבות רוסמת לפנייה את הודעותיו של יושב-ראש הועדה:
 - (1) יקויים בירור בדבר הצעתו של שר הסעד לייצר את התקציב ומכסת המים בפיתחת רפיח, שהוקצו לשדות ג', להקמת ישוב לבני המושבים של "הפועל המזרחי".
 - (2) יקויים בירור עם נציגי משרד התיירות, מתאם לפעולות בשטחים ומחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית בנושא קייט ותיירות בחוף פיתחת-רפיח.

- ג. (1) לערוך הצעת-תכנית להגברת איכלוסם של הישובים החדשים.
- (2) הצעת התכנית חידון בועדה להתיישבות.

- ד. להביא להכרעה את עמדת שר השיכון בדבר העברת האחריות המבצעית להקמת המרכז האזורי בפיתחת-רפיח מידי המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית לידי משרד השיכון.

הח/17. תכנית לפיתוח אזורי במרחב שלמה - תיקון החלטה

השר י. גלילי:

בישיבת הועדה האחרונה, כאשר דנו בענין

מרחב שלמה, היה דיון על הקמת "בית שני"

באופירה. שר הפיתוח מבקש לתקן את הפרוטוקול בהקשר לדבריו שנאמרו אז. אני

אתקן בהתאם.

5160
ס ח ל י ט י ם : לתקן את החלטה מס. ה/13(ג) של הועדה להתיישבות
מיום כ"א בטבת תשל"ג (26.12.72) כדלקמן:

"ג. הועדה רושמת לפניה את הודעת שר הפיתוח על הפעולות
שתעשינה במסגרת התקציב לשנת 1973, לרבות התכנית
בנה ביתך באופירה וכי רק לאלה אשר יעתיקו את מגורי
הקבע שלהם לאופירה תינתן עזרה מסלחית בהלוואות
מתאימות."

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת